

به نام تو ای آفریننده قصه‌ها

بیانیه هیئت داوران مرحله استانی بیست و سومین جشنواره بین‌المللی قصه‌گویی کانون پرورش فکری کودکان و نوجوانان در استان البرز

بازگو تا قصه درمان‌ها شود

بازگو تا مرهم جان‌ها شود

(مولانا)

با سلام و احترام به همه قصه‌گویان و قصه‌سازان پهنه فرهنگ و تاریخ ایران‌زمین و استان البرز

عمر قصه و قصه‌گویی به درازای عمر بشر است و نقل شفاهی قصه‌ها از دیرباز در جامعه‌های انسانی جاری و ساری و اثرگذار و تأثیرآفرین بوده است؛ به‌خصوص در جوامعی که از تمدن و فرهنگی والا برخوردار بوده‌اند، خاصه ایران زمین؛ و از این رو بدیهی است که نقل شفاهی قصه، با کارکردهای فراوانی در گستره اجتماع و تمدن بین‌المللی و ملی همراه بوده است.

قصه‌گویی فارغ از سن و سال قصه‌گو، از دیرباز فرهنگ‌ساز بوده و بر غنای فرهنگ و ادبیات مکتوب این‌وآن پهنه تمدنی افزوده است و نه تنها ادبیات، بلکه بسیاری هنرهای دیگر را نیز به رنگ جادویی خود درآورده است؛ به‌گونه‌ای که با هر تصویری در دل هنرهای دیگر، حکایتی را به رخ کشیده و به واژه‌ها تجسم و جان بخشیده است.

*

برگزاری بیست و سومین جشنواره بین‌المللی قصه‌گویی به ابتکار و همت کانون پرورش فکری کودکان و نوجوانان، در موقعیت کنونی که جهان با همه‌گیری بیماری کرونا و فجایع زیست‌محیطی و... مواجه است، موجب شده تا قصه‌ها با آموزش‌ها و یادکردهای درونی خود، چراغی برافروزند و مشعل‌های امید را بر دل نسل‌های گوناگون بتابانند؛ و از سویی دیگر ما شنوندگان و ناقلان قصه‌ها را در جان‌بخشیدن به کالبد قصه‌ها سهیم کنند؛ قصه‌هایی که علاوه بر جنبه‌های گوناگون موجود در خود، گاه نصیحت‌های تلخ‌وش را در کالبد قصه‌هایی شیرین، بر دل و جان آدمیان گوارا می‌کنند و فرومی‌نشانند.

*

هیئت داوران مرحله استانی بیست و سومین جشنواره بین‌المللی قصه‌گویی در استان البرز، ضمن سپاس از مدیرکل محترم کانون پرورش فکری کودکان و نوجوانان این استان و همکاران پرتلاش‌شان، لازم می‌داند از تمامی شرکت‌کنندگان در این جشنواره، به‌ویژه بخش ملی این جشنواره، قدردانی نماید و پیش از اعلام اسامی برگزیدگان، مواردی را یادآور شود:

الف) هنرآفرینی بسیاری از قصه‌گویان شرکت‌کننده در این جشنواره، از نکات قابل توجهی برخوردار بود که به برخی از آنها اشاره می‌شود:

- دقت در انتخاب قصه مناسب به‌عنوان مهم‌ترین رکن قصه‌گویی
 - بازآفرینی و بازنویسی و بازگویی قصه‌هایی از متون کهن ایران زمین، بر اساس نیاز مخاطب جامعه امروز
 - طراحی مناسب و گاه مبتکرانه لباس و صحنه
 - استفاده مناسب از زبان بدن
 - اشاره مناسب به سنت‌ها و آیین‌های باستانی و ارزش‌های تاریخی و فرهنگی
 - استفاده خلاقانه از ابزار جهت جذابیت روایت
 - اشاره بجا به موضوعاتی از زندگی امروزی در قصه‌گویی (مانند کرونا، تلفن همراه و اینترنت)
- ب) هم‌چنین لازم است به نکات قابل تأملی اشاره شود که در اجرا و ارائه برخی قصه‌ها مشاهده شد؛ تا توجه قصه‌گویان و علاقه‌مندان این هنر ارزنده بیش‌ازپیش به ظرافت‌ها و الزامات این هنر جلب و موجب شود با رفع این نکات، کار خود را قوی‌تر و شنیدنی‌تر و دیدنی‌تر کنند .
- عدم توجه به انتخاب مقدمه مناسب با متن و موضوع داستان
 - خروج نامناسب از قصه‌گویی و پایان ناگهانی و نامتناسب با قصه
 - تقلید صدا به جای تغییر صدا؛ که قصه‌ها را به سمت نمایش رادیویی سوق می‌داد.
 - عدم استفاده مناسب از فضا و محیط قصه‌گویی و ناهماهنگی فضای قصه‌گویی با مضمون و صحنه‌های قصه
 - عدم ارتباط چشمی و کلامی مناسب با مخاطب

- حرکات اضافی و نادرست و نابجا از زبان بدن – به خصوص دست‌ها - و تأکید اغراق‌آمیز بر حرکات نمایشی غیرضروری
- بیان سریع و رعایت نکردن تعلیق و دیگر هنرمندی‌ها و بایسته‌های کلامی
- توصیه‌های مستقیم (مثلاً رعایت نکات بهداشتی برای مبتلا نشدن به کرونا) و نابجایی و عدم ارتباط این توصیه‌ها با موضوع قصه.
- اکتفا به بیان حماسی در قصه‌های سنتی آئینی بدون توجه به فضاسازی، ابزار، ایفای نقش حماسی قصه‌گو.
- طولانی بودن قصه بدون در نظر گرفتن حوصله مخاطبان (به‌ویژه برای گروه سنی نوباوه و نونهال)
- عدم توجه به بازخورد مخاطب در قبال سئوالات و کنش‌های قصه‌گو به‌منظور همراهی مخاطب و یا تفهیم بهتر قصه. (حتی در قصه‌گویی غیرحضور / فضای مجازی، تلفیق بازخورد احتمالی با نوع روایت ضرورت است)

هیئت داوران با قدردانی از تمامی شرکت‌کنندگان و حامیان قصه‌گویان این‌گونه جشنواره‌ها، ابزار امیدواری می‌کند با مساعدت و تلاش و جدیت مربیان و افراد توانمند این حوزه و توسعه و ترویج این هنر انسان‌ساز و فرهنگ‌پرور و جلب توجه همه علاقه‌مندان به قصه‌گویی در سنین مختلف، سال‌به‌سال شاهد رشد کیفی قصه و قصه‌گویی در استان البرز و نیز گستره ایران زمین باشیم.

حکایت همچنان باقی‌ست

**هیئت داوران مرحله استانی بیست و سومین جشنواره بین‌المللی قصه‌گویی کانون پرورش فکری
کودکان و نوجوانان در استان البرز**

رضوان پور محمدی، زهرا مرادی، جواد رسولی